

ZAKON

O DUALNOM OBRAZOVANJU

("Sl. glasnik RS", br. 101/2017 i 6/2020)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se sadržaj i način ostvarivanja dualnog obrazovanja, uzajamna prava i obaveze učenika, roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika učenika, škole i poslodavca, materijalno i finansijsko obezbeđenje učenika, kao i druga pitanja od značaja za dualno obrazovanje.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na deo srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja za obrazovne profile u trajanju od tri, odnosno četiri godine i majstorsko i specijalističko obrazovanje, kao i obrazovanje za rad u trajanju od dve godine, u skladu sa zakonom.

Svi pojmovi upotrebljeni u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koje se odnose.

Značenje pojmova

Član 2

U smislu ovog zakona utvrđuju se sledeći pojmovi:

1) "dualno obrazovanje" je model realizacije nastave u sistemu srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja u kome se kroz teorijsku nastavu i vežbe u školi i učenje kroz rad kod poslodavca, stiču, usavršavaju, odnosno izgrađuju znanja, veštine, sposobnosti i stavovi (u daljem tekstu: kompetencije) u skladu sa standardom kvalifikacije i planom i programom nastave i učenja;

2) "poslodavac" je pravno lice ili preduzetnik koji ispunjava propisane uslove za učenje kroz rad učenika u dualnom obrazovanju i čija delatnost omogućava ostvarivanje sadržaja propisanih odgovarajućim planom i programom nastave i učenja u dualnom obrazovanju (u daljem tekstu: plan i program nastave i učenja);

2a) poslodavac u smislu ovog zakona jesu i organ unutrašnjih poslova i odbrane, kod kojih se učenje kroz rad realizuje u skladu sa propisima koji uređuju rad tih organa i ovim zakonom, osim odredaba ovog zakona koje se odnose na finansijsko obezbeđenje učenika;

3) "učenje kroz rad" je organizovan proces tokom koga učenici, pod vođstvom i nadzorom instruktora i koordinatora učenja kroz rad, u realnoj radnoj okolini kod poslodavca stiču kompetencije za rad u određenom zanimanju ili grupi zanimanja;

4) "instruktor" je lice zaposleno kod poslodavca, koje neposredno obezbeđuje da se tokom učenja kroz rad realizuju sadržaji propisani planom i programom nastave i učenja i odgovorno je da učenici steknu kompetencije propisane standardom kvalifikacije;

5) "koordinator učenja kroz rad" je lice zaposleno u srednjoj stručnoj školi, odnosno nastavnik praktične nastave, koji u saradnji sa instruktorom planira, prati, realizuje i vrednuje ostvarivanje učenja kroz rad kod poslodavca;

6) "plan realizacije učenja kroz rad" sadrži opis aktivnosti, mesto i dinamiku ostvarivanja učenja kroz rad i donosi se u saradnji škole i poslodavca. Plan realizacije učenja kroz rad sastavni je deo godišnjeg plana rada škole.

Principi dualnog obrazovanja

Član 3

Dualno obrazovanje zasniva se na obavezi svih učesnika da se rukovode najboljim interesom učenika, u skladu sa sledećim principima:

- 1) partnerstvo škole i poslodavca - saradnja i jasna podela obaveza i odgovornosti u obezbeđivanju kvalitetnog procesa učenja kroz rad;
- 2) uspostavljanje socijalnog partnerstva na lokalnom nivou - uključenost svih zainteresovanih strana u proces planiranja, realizacije i praćenja efekata dualnog obrazovanja kroz utvrđeni institucionalni okvir;
- 3) profesionalnost - uspostavljanje formalno-pravnog odnosa između učenika, poslodavca i škole u procesu obrazovanja;
- 4) etičnost - poštovanje ličnosti i dostojanstva učenika i ostvarivanje ciljeva obrazovanja;
- 5) osiguranje kvaliteta - koordinacija i uspostavljanje standarda na svim nivoima i praćenje efikasnosti dualnog obrazovanja;
- 6) karijerno vođenje i zapošljivost - razvoj veština upravljanja karijerom i obezbeđivanje većih šansi za zapošljavanje;
- 7) dostupnost - jednaki uslovi za sve za kvalitetan pristup dualnom obrazovanju;
- 8) relevantnost - usklađenost s potrebama poslodavaca i tržišta rada;
- 9) prohodnost - pristup različitim područjima rada u okviru istog nivoa obrazovanja i ka višim nivoima obrazovanja;
- 10) celoživotno učenje - omogućavanje obrazovanja i razvoja tokom celog života u svim oblastima života i rada;
- 11) pravo izbora - sloboda izbora zanimanja i obrazovnog profila u okviru utvrđenih kriterijuma;

12) jednake mogućnosti - obezbeđivanje jednakih uslova za sticanje obrazovanja, bez ikakve diskriminacije s obzirom na pol, rasnu, nacionalnu, kulturnu, etničku i versku pripadnost, jezik, seksualnu orijentaciju, mesto boravka, materijalno stanje, invaliditet i druga lična svojstva.

Institucionalno partnerstvo i saradnja između ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo), Privredne komore Srbije i Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja uspostavlja se radi sprovođenja dualnog obrazovanja na nacionalnom nivou.

Ciljevi dualnog obrazovanja

Član 4

Ciljevi dualnog obrazovanja su:

- 1) obezbeđivanje uslova za sticanje, usavršavanje i razvoj kompetencija u skladu s potrebama tržišta rada;
- 2) doprinos jačanju konkurentnosti privrede Republike Srbije;
- 3) obezbeđivanje uslova za zapošljavanje po završenom obrazovanju;
- 4) obezbeđivanje uslova za dalje obrazovanje i celoživotno učenje;
- 5) razvijanje preduzimljivosti, inovativnosti i kreativnosti svakog pojedinca radi njegovog profesionalnog i karijernog razvoja;
- 6) obezbeđivanje uslova za lični, ekonomski i opšti društveni razvoj;
- 7) razvijanje sposobnosti za timski rad i osećaj lične odgovornosti u radu;
- 8) razvijanje svesti o važnosti zdravlja i bezbednosti, uključujući bezbednost i zdravlje na radu;
- 9) razvijanje sposobnosti samovrednovanja i izražavanja sopstvenog mišljenja kao i samostalnog donošenja odluka;
- 10) poštovanje međusobnih prava i obaveza učenika i poslodavca.

II OSTVARIVANJE DUALNOG OBRAZOVANJA

Planovi i programi nastave i učenja

Član 5

Osnov za donošenje planova i programa nastave i učenja predstavlja standard kvalifikacije koji utvrđuje sektorsko veće za određeni sektor rada, u skladu sa zakonom koji uređuje nacionalni okvir kvalifikacija.

Na osnovu standarda kvalifikacije iz stava 1. ovog člana Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja izrađuje predlog plana i programa nastave i učenja i dostavlja ga Ministarstvu.

Plan i program nastave i učenja sadrži standard kvalifikacije, obavezne opšteobrazovne, obavezne stručne i izborne predmete.

U okviru obaveznih stručnih predmeta nalaze se i predmeti koji se realizuju kao učenje kroz rad.

Ishodi učenja utvrđeni za predmete koji se realizuju u okviru učenja kroz rad su osnova za izradu plana realizacije učenja kroz rad i deo su školskog programa.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: ministar), uz prethodno pribavljeno mišljenje Nacionalnog prosvetnog saveta i Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi plan i program nastave i učenja.

Standard kvalifikacije i plan i program nastave i učenja inovira se svakih pet godina, odnosno u kraćem roku ako potrebe privrede i tehnološkog razvoja to zahtevaju.

Obim, period i mesto realizacije učenja kroz rad

Član 6

Obim učenja kroz rad iznosi najmanje 20%, a najviše 80% časova od ukupnog broja časova stručnih predmeta, u skladu sa odgovarajućim planom i programom nastave i učenja.

Učenje kroz rad realizuje se u skladu sa školskim kalendarom tokom školske godine, najduže šest sati dnevno, odnosno 30 sati nedeljno, u skladu s planom i programom nastave i učenja.

Učenje kroz rad ne može da se realizuje u vremenu od 22,00 časa do 6,00 časova narednog dana.

Učenje kroz rad realizuje se u celosti kod jednog, odnosno više poslodavaca u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, deo učenja kroz rad može da se realizuje i u školi u skladu s planom i programom nastave i učenja, odnosno ukoliko ga kod poslodavca nije moguće ostvariti u celini.

U školi se realizuje najviše 25% časova učenja kroz rad predviđenih planom i programom nastave i učenja.

Upis učenika

Član 7

Struktura upisa učenika u srednje stručne škole po područjima rada za obrazovne profile u dualnom obrazovanju utvrđuje se u skladu s potrebama privrede, na osnovu izjava poslodavaca o uključivanju u dualno obrazovanje i mogućnostima daljeg školovanja budućih učenika.

Poslodavac dostavlja Privrednoj komori Srbije izjavu o spremnosti da se uključi u dualno obrazovanje najkasnije do 30. novembra kalendarske godine koja prethodi školskoj godini u kojoj otpočinje realizacija obrazovnog profila u dualnom obrazovanju.

Izjava iz stava 2. ovog člana obavezno sadrži naziv poslodavca, sedište, matični broj, obrazovni profil, broj učenika koji može da primi na učenje kroz rad, opštinu i mesto izvođenja učenja kroz rad i predlog škole koja realizuje traženi obrazovni profil.

Privredna komora Srbije dostavlja Ministarstvu plan za uključivanje poslodavaca u dualno obrazovanje za narednu školsku godinu po školama i obrazovnim profilima, najkasnije do 14. februara tekuće godine za narednu školsku godinu.

Školska uprava u saradnji s nadležnim organom autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave sačinjava opštinski, odnosno gradski predlog plana upisa učenika u srednje škole.

U pripremi plana upisa iz stava 5. ovog člana potrebno je obezbediti uslove za uključivanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i učenika iz osetljivih grupa.

U izradi predloga plana upisa iz stava 5. ovog člana učestvuju i poslodavci, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja prema sedištu lokalne samouprave, Privredna komora Srbije i druge zainteresovane strane, u skladu sa zakonom.

Kandidat za upis na dualni profil opredeljuje se za konkretni obrazovni profil pre obavljenog završnog ispita, u skladu sa podzakonskim aktom kojim se uređuje upis učenika u srednju školu.

Raspoređivanje učenika za učenje kroz rad vrše u saradnji učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, poslodavac i škola.

Način raspoređivanja učenika za učenje kroz rad propisuje ministar u saradnji s Privrednom komorom Srbije.

Karijerno vođenje i savetovanje učenika u dualnom obrazovanju

Član 8

Škola podstiče i prati karijerni razvoj učenika.

Škola formira tim za karijerno vođenje i savetovanje (u daljem tekstu: tim), u cilju jačanja veština upravljanja karijerom i donošenja promišljenih i odgovornih odluka o profesionalnoj budućnosti učenika.

Tim čine predstavnici zaposlenih u školi, strukovnih udruženja, jedinice lokalne samouprave i poslodavaca, bez naknade. Sastancima tima mogu da prisustvuju i predstavnici roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika učenika i učeničkog parlamenta.

Tim saraduje sa osnovnim školama, naročito u procesu planiranja upisa učenika u srednje škole.

Bliže uslove o načinu rada, aktivnostima i sastavu tima propisuje ministar.

Odgovornost učenika, škole i poslodavca

Član 9

U dualnom obrazovanju učenik pohađa nastavu u školi i uči kroz rad kod poslodavca, u skladu sa standardom kvalifikacije i planom i programom nastave i učenja.

Škola je odgovorna za ostvarivanje plana i programa nastave i učenja u celosti.

Škola ostvaruje deo plana i programa nastave i učenja koji se odnosi na teorijsku nastavu i vežbe i prati, u saradnji s poslodavcem, ostvarivanje dela plana i programa nastave i učenja koji se odnosi na učenje kroz rad kod poslodavca.

Poslodavac ostvaruje deo plana i programa nastave i učenja koji se odnosi na učenje kroz rad.

Poslodavac je odgovoran za sistematično i kvalitetno izvođenje učenja kroz rad u skladu sa standardom kvalifikacije i planom i programom nastave i učenja.

Međusobni odnosi škole i poslodavca uređuju se ugovorom, u skladu sa ovim zakonom.

Zaštita prava učenika

Član 10

Zaštita prava učenika u dualnom obrazovanju ostvaruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja, zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje, zakonom kojim se uređuje oblast rada i zaštite na radu, propisima kojima se uređuje zabrana obavljanja opasnog rada za decu i ovim zakonom.

Tokom učenja kroz rad kod poslodavca zabranjeni su diskriminacija učenika, fizičko, psihičko, socijalno, seksualno, digitalno i svako drugo nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje učenika, u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja i drugim zakonom.

Uslovi za izvođenje učenja kroz rad kod poslodavca

Član 11

Uslovi koje poslodavac mora da ispuni radi izvođenja učenja kroz rad, su:

- 1) obavljanje delatnosti koja omogućava realizaciju sadržaja učenja kroz rad propisane odgovarajućim planom i programom nastave i učenja;
- 2) raspolaganje prostorom, opremom i sredstvima za rad u skladu sa pravilnikom o bližim uslovima u pogledu prostora, opreme i nastavnih sredstava određenog obrazovnog profila;

3) raspolaganje potrebnim brojem licenciranih instruktora u skladu sa planom i programom nastave i učenja;

4) obezbeđivanje primene mera bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa zakonom;

5) da nad poslodavcem nije otvoren stečajni postupak ili pokrenut postupak likvidacije;

6) *(brisana)*

7) da poslodavac nije pravnosnažno osuđivan za kaznena dela propisana zakonom kojim se uređuje sprečavanje zlostavljanja na radu.

U realizaciji učenja kroz rad poslodavac je dužan da obezbedi propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost i zdravlje na radu, kao i primenu propisa kojima se uređuje opasan rad za decu.

Utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad kod poslodavca

Član 12

Proveru ispunjenosti uslova iz člana 11. ovog zakona vrši Privredna komora Srbije.

Privredna komora Srbije obrazuje Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad kod poslodavca (u daljem tekstu: Komisija) za obrazovni profil ili grupu obrazovnih profila.

Komisija iz stava 2. ovog člana ima tri člana i čine je član koga predlaže Ministarstvo iz reda prosvetnih savetnika, spoljnih saradnika, prosvetnih inspektora, odnosno nastavnika, inspektor rada i predstavnik Privredne komore Srbije.

Članovi komisije svoj rad obavljaju bez naknade.

Zahtev za proveru ispunjenosti uslova iz člana 11. ovog zakona poslodavac podnosi Privrednoj komori Srbije najkasnije do 30. novembra kalendarske godine koja prethodi školskoj godini u kojoj otpočinje obavljanje učenja kroz rad.

Privredna komora Srbije, na predlog Komisije, poslodavcu koji je ispunio sve propisane uslove, izdaje Potvrdu o ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad (u daljem tekstu: Potvrda), u roku od 15 dana od dana prijema predloga Komisije.

Privredna komora Srbije rešenjem utvrđuje da poslodavac ne ispunjava uslove za izvođenje učenja kroz rad i ovo rešenje je konačno u upravnom postupku.

Ukoliko poslodavac prestane da ispunjava uslove propisane članom 11. ovog zakona, Privredna komora Srbije, na predlog Komisije, donosi rešenje o prestanku ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad i ovo rešenje je konačno u upravnom postupku.

Privredna komora Srbije vodi i redovno ažurira registar poslodavaca za koje je utvrđeno da ispunjavaju uslove za izvođenje učenja kroz rad.

Registar iz stava 9. ovog člana vodi se kao jedinstvena elektronska baza podataka, a podaci iz registra objavljuju se na zvaničnoj internet stranici Privredne komore Srbije.

U registar iz stava 9. ovog člana, upisuju se podaci o registarskom broju Potvrde, nazivu i matičnom broju poslodavca, imenu, prezimenu i funkciji odgovornog lica kod poslodavca i broju i datumu rešenja o prestanku ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad.

Troškove izdavanja potvrde, vođenja i upisa u registar iz stava 9. ovog člana, snosi Privredna komora Srbije.

Organizacija, sastav i način rada Komisije, bliže se uređuju opštim aktom Privredne komore Srbije.

Poslove provere ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad, izdavanja isprava iz st. 6-8. ovog člana i vođenja registra iz stava 9. ovog člana, Privredna komora Srbije obavlja kao poverene poslove.

III UGOVORI U DUALNOM OBRAZOVANJU

Član 13

Međusobni odnos škole, poslodavca i učenika, odnosno roditelja ili drugog zakonskog zastupnika učenika, u dualnom obrazovanju uređuju se ugovorom.

Međusobni odnos škole i poslodavca uređuje se ugovorom o dualnom obrazovanju, a međusobni odnos poslodavca i učenika, odnosno roditelja ili drugog zakonskog zastupnika učenika uređuje se ugovorom o učenju kroz rad.

1. UGOVOR O DUALNOM OBRAZOVANJU

Forma ugovora

Član 14

Ugovor o dualnom obrazovanju se zaključuje između škole i poslodavca, u pismenoj formi, najmanje na period od tri, odnosno četiri godine, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Sadržina ugovora

Član 15

Obavezni elementi ugovora o dualnom obrazovanju su:

- 1) naziv, sedište i matični broj poslodavca kao i registarski broj Potvrde;
- 2) naziv i sedište škole;

- 3) obrazovni profil koji je predmet ugovora;
- 4) obaveza poslodavca da izvodi učenje kroz rad o sopstvenom trošku;
- 5) obaveze škole u vezi sa realizacijom učenja kroz rad;
- 6) obaveze poslodavca u vezi sa realizacijom učenja kroz rad;
- 7) plan i program realizacije učenja kroz rad;
- 8) mesto i vremenski raspored realizacije učenja kroz rad;
- 9) maksimalan broj učenika koje škola može uputiti na učenje kroz rad;
- 10) broj licenciranih instruktora koje poslodavac obezbeđuje za te potrebe;
- 11) period trajanja ugovora;
- 12) razlozi za prestanak važenja i za raskid ugovora;
- 13) način rešavanja eventualnih sporova;
- 14) datum i potpisi ugovornih strana.

Zaključivanje ugovora o dualnom obrazovanju

Član 16

Škola zaključuje ugovor o dualnom obrazovanju s jednim ili više poslodavaca koji ima Potvrdu, u cilju obezbeđenja uslova za ostvarivanje svih sadržaja učenja kroz rad definisanih određenim planom i programom nastave i učenja.

Prilikom izbora poslodavca škola je u obavezi da se rukovodi najboljim interesom učenika.

Poslodavac, koji ispunjava uslove propisane članom 11. ovog zakona, može da zaključi ugovor o dualnom obrazovanju s jednom ili više škola.

O zaključenom ugovoru iz stava 1. ovog člana škola obaveštava Ministarstvo najkasnije u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora.

Objavljivanje na zvaničnoj internet stranici

Član 17

Škola i Privredna komora Srbije, najkasnije u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora o dualnom obrazovanju, objavljuju na svojoj zvaničnoj internet stranici osnovne informacije o planu i programu nastave i učenja i druge informacije od značaja za izvođenje učenja kroz rad.

Raskid ugovora od strane poslodavca

Član 18

Poslodavac raskida ugovor o dualnom obrazovanju ukoliko:

- 1) je školi zabranjen rad ili je ukinuta u skladu sa zakonom;
- 2) škola prestane da ispunjava propisane uslove za obrazovni profil u kom poslodavac realizuje učenje kroz rad;
- 3) škola ne ispunjava obaveze predviđene ugovorom o dualnom obrazovanju;
- 4) nastupe nepredviđene tehnološke, ekonomske ili organizacione promene kod poslodavca, koje sprečavaju, otežavaju ili bitno menjaju obavljanje delatnosti.

Poslodavac je dužan da obavesti Privrednu komoru Srbije o raskidu i razlozima za raskid ugovora o dualnom obrazovanju, u roku od osam dana od dana raskida ugovora.

Raskid ugovora od strane škole

Član 19

Škola raskida ugovor o dualnom obrazovanju ukoliko:

- 1) je doneto rešenje o prestanku ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad iz člana 12. stav 8. ovog zakona;
- 2) poslodavac ne ispunjava obaveze predviđene ugovorom o dualnom obrazovanju;
- 3) poslodavac izvrši povredu zabrane iz člana 10. ovog zakona;
- 4) poslodavac izvrši povredu prava učenika propisanih zakonom.

Škola je dužna da bez odlaganja obavesti Ministarstvo o raskidu i razlozima za raskid ugovora o dualnom obrazovanju u roku od osam dana od dana raskida ugovora.

Poslodavac je dužan da obavesti Privrednu komoru Srbije o raskidu i razlozima za raskid ugovora iz stava 2. ovog člana, u roku od osam dana od dana raskida ugovora.

Posledice raskida ugovora

Član 20

Ako je ugovor o dualnom obrazovanju raskinut iz razloga propisanih u članu 18. tač. 1)-3) ovog zakona, nastavak obrazovanja obezbeđuje druga škola koju odredi Ministarstvo.

Ako je ugovor o dualnom obrazovanju raskinut iz razloga propisanih u članu 18. tačka 4) ovog zakona, učenje kroz rad učenicima obezbeđuje škola kod drugog poslodavca s kojim ima zaključen ugovor o dualnom obrazovanju.

Ako je ugovor o dualnom obrazovanju raskinut iz razloga propisanih u članu 19. ovog zakona, učenje kroz rad organizuje škola, uz podršku Ministarstva, jedinice lokalne samouprave i Privredne komore Srbije, kod drugog poslodavca s kojim zaključi ugovor o dualnom obrazovanju.

Ukoliko nije moguće organizovati učenje kroz rad u skladu sa st. 1-3. ovog člana, škola obezbeđuje učeniku uslove da završi započeto školovanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje.

2. UGOVOR O UČENJU KROZ RAD

Forma ugovora

Član 21

Ugovor o učenju kroz rad zaključuju poslodavac i učenik, odnosno roditelj ili drugi zakonski zastupnik učenika, u pismenoj formi.

Ugovor o učenju kroz rad zaključuje se najkasnije do početka realizacije učenja kroz rad.

Poslodavac je dužan da vodi evidenciju zaključenih ugovora iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom.

Sadržina ugovora

Član 22

Obavezni elementi ugovora o učenju kroz rad su:

- 1) identifikacioni podaci poslodavca;
- 2) ime i prezime učenika i njegova adresa stanovanja;
- 3) ime i prezime roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika učenika i njegova adresa stanovanja;
- 4) identifikacioni podaci škole koju učenik pohađa;
- 5) naziv obrazovnog profila;
- 6) potvrda zdravstvene ustanove da učenik ispunjava zdravstvene uslove za obrazovni profil;
- 7) obaveza poslodavca da organizuje i realizuje učeniku učenje kroz rad u skladu s planom i programom nastave i učenja;

8) ukoliko se plan i program nastave i učenja ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, obaveza poslodavca je da organizuje i realizuje učenje kroz rad na jeziku te nacionalne manjine;

9) mesto i vreme realizacije učenja kroz rad;

10) obaveza učenika da redovno obavlja učenje kroz rad kod poslodavca;

11) obaveza učenika u vezi sa vremenom boravka, učenjem, bezbednošću i zaštitom zdravlja tokom učenja kroz rad kod poslodavca;

12) materijalno obezbeđenje učenika u skladu sa članom 33. ovog zakona;

13) finansijsko obezbeđenje učenika u skladu sa članom 34. ovog zakona;

14) period trajanja ugovora;

15) razlozi za prestanak važenja i raskid ugovora;

16) način rešavanja eventualnih sporova;

17) datum i potpis ugovornih strana.

Sastavni deo ugovora je plan realizacije učenja kroz rad.

Član 23

Učenik, odnosno roditelj ili drugi zakonski zastupnik učenika može zaključiti ugovor o učenju kroz rad s više poslodavaca s kojima je škola zaključila ugovor o dualnom obrazovanju, ukoliko je to neophodno radi realizacije plana i programa nastave i učenja.

Raskid ugovora od strane poslodavca

Član 24

Poslodavac raskida ugovor o učenju kroz rad ako učenik:

1) izgubi status učenika;

2) krši obaveze utvrđene ugovorom o učenju kroz rad i zakonom;

3) trajno izgubi zdravstvenu sposobnost za rad u zanimanju za koje se školuje.

Raskid od strane učenika, odnosno roditelja ili drugog zakonskog zastupnika učenika

Član 25

Učenik, odnosno roditelj ili drugi zakonski zastupnik učenika može da raskine ugovor o učenju kroz rad ako:

- 1) učenik izgubi status učenika u školi ili odluči da promeni obrazovni profil za koji se obrazuje;
- 2) učenik trajno izgubi zdravstvenu sposobnost za rad u zanimanju za koje se školuje;
- 3) poslodavac ne ispunjava obaveze iz ugovora o učenju kroz rad kod poslodavca;
- 4) je doneto rešenje o prestanku ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad iz člana 12. stav 8. ovog zakona;
- 5) poslodavac izvrši povredu zabrane iz člana 10. ovog zakona;
- 6) poslodavac izvrši povredu prava učenika propisanih zakonom.

Posledice raskida ugovora

Član 26

Ako se raskine ugovor o učenju kroz rad iz razloga navedenih u članu 25. tač. 3)-6) ovog zakona, škola je dužna da učeniku organizuje učenje kroz rad u istom obrazovnom profilu kod drugog poslodavca, s kojim je zaključila ugovor o dualnom obrazovanju.

Nakon raskida ugovora iz stava 1. ovog člana, učenik, odnosno roditelj ili drugi zakonski zastupnik učenika i drugi poslodavac, sa kojim je škola zaključila ugovor o dualnom obrazovanju, zaključuju ugovor o učenju kroz rad.

O raskidu ugovora iz stava 1. ovog člana, odnosno o zaključenom ugovoru iz stava 2. ovog člana škola obaveštava Ministarstvo, a poslodavac Privrednu komoru Srbije, najkasnije u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora.

Ukoliko škola nije zaključila ugovor o dualnom obrazovanju s drugim poslodavcem iz stava 2. ovog člana, dužna je da u saradnji s Ministarstvom i Privrednom komorom Srbije, u roku od 15 dana obezbedi uslove za nastavak učenja kroz rad u odgovarajućem obrazovnom profilu.

Ukoliko nema mogućnosti da obezbedi nastavak učenja kroz rad, u skladu sa stavom 4. ovog člana, škola obezbeđuje učeniku uslove da završi započeto školovanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje.

IV REGISTAR UGOVORA

Registar ugovora o dualnom obrazovanju

Član 27

Registar ugovora o dualnom obrazovanju vodi Privredna komora Srbije, kao povereni posao.

U registar iz stava 1. ovog člana upisuju se sledeći podaci:

- 1) delovodni broj ugovora;
- 2) naziv i adresa škole;
- 3) naziv i adresa poslodavca;
- 4) broj učenika za koje poslodavac organizuje učenje kroz rad;
- 5) adresa mesta izvođenja učenja kroz rad;
- 6) datum i vreme zaključenja ugovora;
- 7) datum početka učenja kroz rad.

Registar iz stava 1. ovog člana vodi se kao jedinstvena elektronska baza podataka.

Podaci iz stava 2. ovog člana javno su dostupni i objavljuju se na zvaničnoj internet stranici Privredne komore Srbije.

Upis u registar

Član 28

Poslodavac je dužan da Privrednoj komori Srbije dostavi ugovor o dualnom obrazovanju, u roku od osam dana od dana zaključenja ugovora, radi upisa u registar iz člana 27. stav 1. ovog zakona.

Kopiju ugovora iz stava 1. ovog člana, poslodavac može dostaviti u štampanoj ili elektronskoj formi.

V INSTRUKTOR

Instruktor

Član 29

Instruktor je lice koje:

- 1) je u radnom odnosu kod poslodavca ili koje samostalno obavlja delatnost, odnosno drugo lice koje angažuje poslodavac, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad;
- 2) ima radno iskustvo od najmanje tri godine u odgovarajućem zanimanju ili grupi zanimanja za koja se učenik obrazuje u dualnom obrazovanju;
- 3) ima najmanje isti nivo obrazovanja za koji se učenik školuje;
- 4) poznaje jezik nacionalne manjine na kojem se ostvaruje plan i program nastave i učenja;

5) je obavilo obuku za instruktora i ima potvrdu o položenom ispitu za instruktora (u daljem tekstu: licenca);

6) nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično delo za koje je izrečena kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca, kao i za krivična dela nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskvrnuće, krivična dela iz grupe krivičnih dela protiv polne slobode, protiv privrede, protiv službene dužnosti, protiv pravnog saobraćaja i protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju, da nije pravnosnažno osuđivano za prekršaj iz oblasti radnih odnosa i za koje nije, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje.

Izuzetno od stava 1. tačka 5) ovog člana, instruktor može biti i lice koje poseduje osnove pedagoško-didaktičkih znanja i veština i ima važeća ovlašćenja da bude instruktor, a koja su izdala nacionalna ili međunarodna regulatorna tela, iz oblasti na koje se ovlašćenje odnosi, odnosno organ iz člana 2. tačka 2a) ovog zakona.

Instruktor, u saradnji s koordinatorom učenja kroz rad realizuje, vodi i nadzire učenje kroz rad kod poslodavca, pod uslovom i na način kojim se obezbeđuje bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa zakonom.

Instruktor u procesu ocenjivanja učenja kroz rad, saraduje s koordinatorom učenja kroz rad.

Broj učenika s kojima instruktor realizuje učenje kroz rad propisan je planom i programom nastave i učenja.

Obuka i licenca za instruktora

Član 30

Obuku za instruktora sprovodi Privredna komora Srbije.

Obuka iz stava 1. ovog člana traje 40 sati.

Obuka iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži i osnove pedagoško-didaktičkih znanja i veština.

Nakon završene obuke iz stava 1. ovog člana, lice polaže ispit za instruktora.

Privredna komora Srbije obrazuje Komisiju za polaganje ispita za instruktora i sprovodi ispit za instruktora.

Komisija iz stava 5. ovog člana ima u svom sastavu predstavnika Privredne komore Srbije i najmanje po jednog predstavnika kojeg predlaže Ministarstvo i Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja.

Članovi komisije iz stava 6. ovog člana, obavljaju svoj rad bez naknade.

Privredna komora Srbije izdaje licencu licu koje je položilo ispit za instruktora i vodi registar o izdatim licencama.

Licenca sadrži: registarski broj licence, ime, prezime i zanimanje lica koje je položilo ispit za instruktora.

Registar o izdatim licencama sadrži: registarski broj licence, ime, ime jednog roditelja, prezime i zanimanje lica koje je položilo ispit za instruktora, najviši nivo obrazovanja, JMBG, adresa, kontakt telefon, elektronsku adresu.

Troškove izdavanja licence i vođenja registra o izdatim licencama snosi Privredna komora Srbije.

Visinu troškova obuke i polaganja ispita za instruktora utvrđuje opštim aktom Privredna komora Srbije.

Troškove obuke i polaganja ispita za instruktora snosi poslodavac, odnosno fizičko lice ukoliko se samo prijavi za polaganje ispita.

Poslove sprovođenja ispita, izdavanja licence i vođenja registra o izdatim licencama za instruktore, Privredna komora Srbije obavlja kao poverene poslove.

Program obuke, bliže uslove i druga pitanja od značaja za polaganje ispita za instruktora, na predlog Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, propisuje ministar.

VI OCENJIVANJE I ISPITI U DUALNOM OBRAZOVANJU

Ocenjivanje učenika

Član 31

Instruktor kontinuirano prati napredovanja učenika u saradnji s koordinatorom učenja kroz rad, u cilju sticanja kompetencija propisanih standardom kvalifikacije.

Ocenjivanje učenika vrši se u skladu s planom i programom nastave i učenja, zakonom i pravilnikom kojim se bliže uređuje ocenjivanje učenika u srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Završni i maturalni ispit

Član 32

Sadržina i način sprovođenja završnog, odnosno maturalnog ispita propisani su planom i programom nastave i učenja.

Završnim, odnosno maturalnim ispitom proveravaju se i stečene kompetencije u skladu sa standardom kvalifikacije.

Pri proveru stečenih kompetencija tokom učenja kroz rad obavezno učestvuju kvalifikovani predstavnici poslodavaca, bez naknade.

Predstavnike poslodavaca iz stava 3. ovog člana, imenuje Privredna komora Srbije.

Nakon položenog završnog, odnosno maturalnog ispita učeniku se izdaje javna isprava, u skladu sa zakonom.

Učenik se može upisati na sledeći nivo obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa zakonom.

Dodatak diplome učenika koji je položio završni, odnosno maturalni ispit sadrži podatak o obimu ostvarenog učenja kroz rad i spisak poslodavaca kod kojih je učenje kroz rad obavljeno.

VII MATERIJALNO I FINANSIJSKO OBEZBEĐENJE UČENIKA

Materijalno obezbeđenje učenika

Član 33

Učeniku koji obavlja učenje kroz rad poslodavac obezbeđuje:

- 1) sredstava i opremu za ličnu zaštitu na radu;
- 2) naknadu stvarnih troškova prevoza od škole do mesta izvođenja učenja kroz rad i nazad, najviše u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju, ukoliko poslodavac nije obezbedio sopstveni prevoz, odnosno ukoliko nije na drugi način obezbeđen;
- 3) naknadu troškova ishrane u skladu sa opštim aktom poslodavca;
- 4) osiguranje za slučaj povrede tokom učenja kroz rad kod poslodavca, ukoliko nije na drugi način obezbeđeno.

Poslodavac može da obezbedi učeniku i pokrije troškova smeštaja i ishrane u učeničkom domu.

Finansijsko obezbeđenje učenika

Član 34

Učenik koji obavlja učenje kroz rad ima pravo na naknadu za učenje kroz rad.

Naknada za učenje kroz rad isplaćuje se jednom mesečno najkasnije do kraja tekućeg meseca za prethodni mesec po svakom satu provedenom na učenju kroz rad u neto visini od najmanje 70% minimalne cene rada u skladu sa zakonom.

Naknadu iz stava 2. ovog člana snosi poslodavac.

VIII NADZOR

Član 35

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko prosvetne inspekcije.

Nadzor koji se odnosi na uslove rada i bezbednost na radu kod poslodavca vrši ministarstvo nadležno za poslove rada - preko inspekcije rada.

Nadzor nad obavljanjem poslova poverenih ovim zakonom Privrednoj komori Srbije vrši Ministarstvo.

IX KAZNENE ODREDBE

Član 36

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj škola ako o raskidu ugovora iz člana 26. stav 1. ovog zakona, ne obavesti Ministarstvo u roku iz člana 26. stav 3. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara za prekršaj iz ovog člana kazniće se i direktor, odnosno odgovorno lice škole.

Član 37

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice ili preduzetnik ako:

- 1) sprovodi učenje kroz rad suprotno članu 6. stav 2. ovog zakona;
- 2) ne obezbedi sredstava i opremu za ličnu zaštitu na radu iz člana 33. tačka 1) ovog zakona;
- 3) ne obezbedi naknadu stvarnih troškova prevoza od škole do mesta izvođenja učenja kroz rad i nazad iz člana 33. tačka 2) ovog zakona;
- 4) ne obezbedi naknadu troškova ishrane iz člana 33. tačka 3) ovog zakona;
- 5) ne obezbedi osiguranje iz člana 33. tačka 4) ovog zakona;
- 6) ne obezbedi naknadu za učenje kroz rad iz člana 34. stav 2. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara za prekršaj iz ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod poslodavca.

X PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

Podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona, ministar donosi u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akte iz člana 12. stav 13. i člana 30. stav 11. ovog zakona Privredna komora Srbije donosi u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene zakona koji uređuje nacionalni okvir kvalifikacija, standard kvalifikacije u dualnom obrazovanju utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja, osim dela koji se odnosi na opis rada koji utvrđuje Privredna komora Srbije.

Član 39

Lice koje ispunjava uslove propisane članom 29. stav 1. tač. 1)-4) i 6) ovog zakona, a koje je do stupanja na snagu ovog zakona učestvovalo u sprovođenju praktične nastave u srednjem stručnom obrazovanju u skladu sa važećim nastavnim planom i programom, ima pravo da Privrednoj komori Srbije podnese zahtev za izdavanje licence za instruktora.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana lice dostavlja dokaz da je pohađalo obuku čiji program odgovara programu obuke propisanom u skladu sa članom 30. stav 15. ovog zakona.

Član 40

Vlada obrazuje komisiju za razvoj i sprovođenje dualnog obrazovanja u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, radi sprovođenja i unapređivanja dualnog obrazovanja i trogodišnjih vrednovanja ostvarenih rezultata.

Član 41

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od školske 2019/2020. godine.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama Zakona o dualnom obrazovanju

("Sl. glasnik RS", br. 6/2020)

Član 16

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".